

**מסמך הכנה לפרק ו' (ייעול וקיצור הליכי הניהול של נכסים עזובים והעברתם לקניין המדינה) להצעת חוק
ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2026), התשפ"ו-2026**

מוצע לתקן את חוק האפוטרופוס הכללי, תשל"ח-1978 (להלן – החוק), בעניינים הנוגעים לניהול נכסים וזאת כדי להקדים את פעילויות האיתור המיוחדות של בעלי זכויות פוטנציאליים בנכסים המנוהלים בידי האפוטרופוס הכללי, ולהעביר לקניין המדינה נכסים שמוצו לגביהם הליכי האיתור לבעלי הזכויות ואין הצדקה בהמשך ניהולם בידי האפוטרופוס הכללי. בפרט מוצע לקבוע כלהלן:

- האפוטרופוס הכללי יוכל לנהל, בלא החלטה שיפוטית, נכס ששווי עד 100,000 ₪, וזאת במקום שווי של 60,040 ₪ בלבד כיום (סעיף 7).
- תתווסף אפשרות להעברה של נכס לקניין המדינה, אם חלפו שלוש שנים מאיתור בעליו מבלי שזה נקט אמצעים לקבלתו לידי. זאת לאחר קבלת אישור בית המשפט לכך, ובכפוף לשמירת זכות הבעלים לקבלת הנכס (בהעדרו לשוויו) בעתיד מהמדינה (סעיף 15(ב) המוצע).
- צמצום משך ניהולו של נכס מטלטלין, שאינו נכס של נספה השואה, טרם העברתו לקניין המדינה, מ-15 ל-10 שנים, (סעיפים קטנים (11)(1) וקציבת משך ניהולו של נכס מקרקעין, שאינו נכס של נספה השואה, ל-25 שנים, ובהוראת שעה לתקופה של 7 שנים קציבת משך זמן הניהול ל-15 שנים (סעיף 3ג) המוצע והוראת השעה המוצעת). זאת בתנאי שפעולות לאיתור בעל הנכס יתבצעו במשך שנה למטלטלין ושנה וחצי לפחות למקרקעין, ובשים לב להוראות הנוגעות להשבה בעין או להשבת השווי גם לאחר תקופה זו, ככל שמתבצעת פניה מצד בעל הנכס.
- שינוי הוראות הפרסום הפרטניות, החלות במסגרת פעולות האיתור המחויבות, טרם העברת נכס לקניין המדינה, להוראה כללית של פרסום, אחת לשישה חודשים, ובה הפניה לאפשרות לעיין ברשימת נכסים באתר האינטרנט של האפוטרופוס הכללי (תיקון ס"ק (1)2ג), החלפת (2)2א(א) בס"ק (3א)).

כללי:

היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם באפוטרופוס הכללי, שבמשרד המשפטים מנהלת בנאמנות נכסים עזובים לטובת בעליהם הפרטיים. במקביל עוסקת היחידה בניסיונות לאיתור הבעלים או היורשים כדי להשיב להם את הרכוש שנמצא בניהול היחידה, וזאת עד להתקיימותן של נסיבות לסיום תקופת הניהול, הקבועות בסעיף 15 לחוק.

הנכסים מגיעים לניהולו של האפוטרופוס במגוון דרכים, ובין היתר נכסי עריריים שנפטרו, נכסים שנרכשו לפני שנים רבות ולא ידועים יורשי בעל הנכס, ועוד. יוער, כי נכסי מקרקעין פנויים המועברים לקניין המדינה בהתאם להוראות חוק האפוטרופוס, מועברים לרשות מקרקעי ישראל, בעוד שנכסים בנויים מועברים למינהל הדיור הממשלתי. בסך הכל מנוהלות על ידי האפוטרופוס כ-2,000 קרקעות וכ-900 דירות.

הצעת התיקון:

תיקון סעיף 7:

"ניהול ללא צו ניהול"

7. (א) נכסים עזובים ששוויים אינו עולה על 100,000-60,040 שקלים חדשים או על סכום אחר שקבע שר המשפטים בצו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי האפוטרופוס הכללי לנהלם גם ללא צו ניהול."

מוצע לקבוע כי האפוטרופוס הכללי יוכל לנהל, בלא החלטה שיפוטית, נכס ששווי עד 100,000 ₪. זאת במקום שווי של 60,040 ₪ בלבד כיום. יוער, כי בהמשך, בסעיף 15(ג), מוצע לאפשר לאפוטרופוס להעביר נכס לקניין המדינה, ללא צו שיפוטי, עד לאותו סכום.

לדיון:

מוצע לבחון מהו היקף הנכסים המתנהלים ללא צו ניהול כיום ומה הצפי להיקף הנכסים ששוויים עולה על הסכום הקבוע היום ועד לשווי של 100,000 ₪.

תיקון סעיף 15(א):

סיום הניהול

15. (א) האפוטרופוס הכללי ינהל נכס עד שיתייצב אדם ויוכיח להנחת דעתו שהוא רשאי לקבלו, או שהוברר לאפוטרופוס הכללי שהנכס חדל להיות נכס עזוב או שהתקיימו הוראות סעיף קטן (ג) שהתקיימו הוראות סעיפים קטנים (ב), (ג), (ג1), (ג2) או (ג3).

בסעיף 15(א) מוצע תיקון טכני ובו הפניה לנסיבות אפשריות לסיום צו הניהול, כמפורט להלן:
(ב1) – אי נקיטת פעולות על ידי בעל נכס שאותר, משך שלוש שנים;
(ג) – ניהול של נכס של נספה השואה או נכס מקרקעין משך 15 שנה ואישור של בית המשפט, לפי דו"ח מאת האפוטרופוס הכללי, שאין הצדקה להמשיך בניהול הנכס.
(ג1)+(ג2) – ניהול נכס מיטלטלין שאינו נכס של נספה השואה משך 10 שנים, ובית המשפט השתכנע כי לא היה ניתן לאתר את בעל הזכויות, על אף שהאפוטרופוס פעל בשקידה סבירה, לרבות נכסיו של נעדר. ואם היה הנכס, בסכום של עד 100,000 ₪ – אף ללא צו של בית המשפט, לאחר ביצוע הליך איתור משך תשעה חודשים לפחות.
(ג3) – ניהול נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה, ושאינו נכס שסעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומנהל חל עליו – משך 25 שנים.

לדיון:

- ההוראות המצוינות בסעיף 15(א) הן ההוראות האופרטיביות לסיום הניהול. יצוין כי דרישה מהותית נוספת, הגם שאינה מקושרת לנכס ספציפי, היא פרסום לפי סעיף קטן (ג3א) בשני עיתונים יומיים. האם נדרש עיגון גם של הוראת (ג3א)?

הוספת סעיף קטן (ב1):

"(ב1) איתר האפוטרופוס הכללי את בעלי הזכויות בנכס שבניהולו או שהוכיח אדם להנחת דעתו של האפוטרופוס הכללי כי הוא רשאי לקבל נכס שבניהולו, והאפוטרופוס הכללי הודיע לבעלי הזכויות שאיתר או לאדם כאמור, לפי העניין, על זכותם לקבל את הנכס, אך הם נמנעו מלנקוט אמצעים לקבלתו לידיהם במשך שלוש שנים מיום מתן הודעה כאמור, ושוכנע בית המשפט, לפי דוח מאת האפוטרופוס הכללי, שאין הצדקה להמשיך בניהול, רשאי בית המשפט לצוות שהאפוטרופוס הכללי יעביר את הנכס לקניין המדינה, ולתת לו תעודת שחרור."

מוצע להוסיף את סעיף קטן (ב1) שלעיל, ביחס לבעלי זכויות שאינם פועלים לקבלת נכסיהם, גם לאחר שאותרו על ידי האפוטרופוס הכללי, באופן שמאלץ, במצב כיום, את האפוטרופוס הכללי להמשיך לנהל את הנכס, ולשאת בעלויות הניהול האמורות. על כן מוצע כי אם חלפו שלוש שנים מההודעה לבעל זכויות בנכס, מבלי שננקטו אמצעים לקבלת הנכס, ואם בית המשפט אישר – יוכל האפוטרופוס הכללי להעביר את הנכס לקניין המדינה. מובהר כי בית המשפט יכול, כמובן, להורות על עשיית פעולות נוספות לאיתור בעלי הזכויות, בטרם יקבע כאמור. יוער, כי בדברי ההסבר להצעה הובהר כי המונח "בעלי הזכויות בנכס" מתייחס הן לבעל זכויות שהוא אחד מבין כמה בעלי זכויות בנכס, והן לחלק של הנכס, בהתאם לחלקו היחסי של בעל הזכויות.

לדיון:

- נוכח הפגיעה האפשרית בקניין, ומאחר שנראה שהאפוטרופוס אינו מתכוון להסתפק בהודעה אחת במסגרת הפניות לבעלים, מוצע לבחון להגדיר בנוסח הצעת החוק, דרישות מינימום להעברה כאמור. לדוגמא – כי נדרשות לפחות 3 הודעות, בפרק זמן של שנה לפחות, ושבהן יובהר כי בהעדר פעולות מטעם הבעלים, יתחיל תהליך להעברת הנכס לקניין המדינה. כן מוצע להבהיר את רמת הוודאות הנדרשת ביחס למסירה עצמה. יוער, כי קביעת הסדר מפורט יקל ויצור האחדה בבתי המשפט, וכן יגביר את הוודאות.

הוספת סעיף קטן (ג1):

"(ג1) (1) נמשך ניהולו של נכס שאינו נכס של נספה השואה ~~א-ו שאינו~~ נכס מקרקעין, לפי חוק זה, ~~15-עשר~~ שנים, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס כאמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) עד (ד) להלן; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות ~~לא יאוחר~~ ~~מתום 14 שנים מתחילת ניהול הנכס כאמור~~ ~~שנה אחת לפחות לפני המועד להעברת הנכס לקניין המדינה לפי~~

פסקה זו, ויבצע אותן במשך תקופה של שנה לפחות:

(א) יפרסם הודעה לציבור ~~בשני עיתונים יומיים נפוצים כמשמעותם בסעיף 1א לחוק התכנון והבניה~~,

~~התשכ"ה-1965~~, באתר האינטרנט של ~~משרד המשפטים~~ האפוטרופוס הכללי, על הכוונה להעביר את

הנכס לקניין המדינה; בהודעה לציבור יוזמנו בעלי הזכויות בנכס להגיש בקשות בקשר אליו, בתוך תקופה שיקבע; ההודעה תכלול גם את סוג הנכס ואת שמו של בעל הזכויות האחרון בנכס; שר המשפטים רשאי לקבוע פרטים נוספים שייכללו בהודעה וכן את דרכי פרסומה;

(ב) ייזום הליך של חקירה ובדיקה וכן יפעל בשקידה סבירה לאיתור בעלי הזכויות בנכס, במטרה להשיב את הנכס לבעלי הזכויות בו; במסגרת החקירה והבדיקה, יפנה האפוטרופוס הכללי לגופים במדינה אשר עשוי להיות להם מידע שיכול לסייע באיתורם של בעלי הזכויות בנכס, לרבות למינהל האוכלוסין במשרד הפנים, לרשם לענייני ירושה, לרשויות המס, ולמוסד לביטוח לאומי;

(ג) יעשה פעולות נוספות שקבע שר המשפטים;

(ד) יגיש לבית המשפט דין וחשבון על פעולותיו לפי פסקה זו ;

(2) שוכנע בית המשפט כי לא היה ניתן לאתר את בעלי הזכויות בנכס, על אף שהאפוטרופוס הכללי פעל בשקידה סבירה במילוי חובותיו, יאשר בית המשפט את הדין וחשבון שהגיש האפוטרופוס הכללי כאמור בפסקה (1)(ד) ; בית המשפט רשאי להורות לאפוטרופוס הכללי כל הוראה שימצא לנכון לגבי הנכס, לרבות על עשיית פעולות נוספות לאיתור בעלי הזכויות בנכס, בטרם יאשר את הדין וחשבון שהגיש האפוטרופוס הכללי כאמור, על אף שהנכס הועבר לקניין המדינה, אותרו בעלי הזכויות בנכס, יורה בית המשפט על החזרת הנכס מקניין המדינה או על החזרת שווי כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה, והכל בתוספת ריבית שקלית, והמדינה תיתן להם את הנכס אם הוא עדיין בידיה, או את שווי כאמור, לפי בחירתם, ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין ריבית זו, בשינויים המחוייבים ;

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי נכס עזוב המנוהל בידי האפוטרופוס הכללי לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר.

סעיף קטן (1ג) בנוסחו היום קובע כי נכס מטלטלין, שאינו נכס של נספה השואה וכן שאינו נכס של מי שזכה מכוח צו ירושה והוא נעדר, אשר נוהל משך 15 שנה על ידי האפוטרופוס הכללי, ניתן להעבירו לקניין המדינה בהתקיים הנסיבות המנויות בסעיף קטן (1ג) ובכלל זאת פרסום הודעה בשני עיתונים יומיים של פרטי הנכס ובעליו האחרונים ; ייזום הליך של חקירה ובדיקה ; ביצוע פעולות נוספות שקבע שר המשפטים (בפועל לא נקבעו פעולות נוספות) ; והגשת דו"ח על פעולותיו לבית המשפט.

על פי המוצע, תקוצר תקופת הניהול של נכסי מטלטלין, שאינם נכסים של נספי השואה, לעשר שנים במקום חמש עשרה שנים. זאת, כך על פי דברי ההסבר, נוכח היכולות הטכנולוגיות המתקדמות לאיתור בעלים ויורשים של נכסים עזובים וכן הרצון להקדים את פעולות האיתור בנכס. עוד מוצע כי ימשיכו לחול הוראות החוק המורות להשיב את הנכס או את שווי גם במקרה בו בעל הזכויות יאותר לאחר העברתו לקניין המדינה (כמפורט בסעיף קטן (ד) להלן). עוד מוצע לקצר את תקופת האיתור המיוחד לתשעה חודשים לפני המועד להעברת הנכס למדינה, במקום שנה כיום.

עוד מוצע להחליף את הדרישה לפרסום הנכס ופרטיו בשני עיתונים יומיים נפוצים, לפרסום רציף באתר האינטרנט של האפוטרופוס הכללי, למשך שנה אחת לפחות. זאת במקביל לקביעת הוראה לפרסום כללי, אחת לחצי שנה, בשני עיתונים יומיים, ביחס לכוונה האפוטרופוס להעביר נכסים לקניין המדינה (כמפורט בסעיף (ג3א) המוצע להלן).

אשר להוספת תחולת ההסדר גם ביחס לנכס של נעדר – כיום הוראות הסעיף אינן חלות על נכס עזוב המנוהל בידי האפוטרופוס הכללי לפי צו ירושה שעל פיו היה בין היורשים נעדר. מקורו של ההסדר הוא באפשרותם של יורשים "ידועים" לבקש את תיקון צו הירושה במקרה של יורש נעדר ולקבל גם את חלקו של היורש הנעדר. ואולם, ככל שהיורשים הידועים או צאצאיהם אינם יורשיו של היורש הנעדר (למשל בהעדר קירבה משפחתית רלבנטית בין היורשים הידועים לבין היורש הנעדר) הוראת החוק יוצרת אנומליה לפיה אף אם מוצו הליכי האיתור ביחס לאותו יורש נעדר ולא אותרו בעלי זכויות, הוראת החוק מונעת את העברת הנכס לקניין המדינה וסיום הניהול, והאפוטרופוס הכללי נדרש להמשיך ולנהלו ללא מגבלת זמן.

לדין :

- האם פרסום בעיתון אחת לחצי שנה של כוונה כללית להעברת נכסים, מחליפה באופן מספק את הפרסומים הספציפיים שנדרשו לפי סעיף קטן (1ג) כיום ?

תיקון סעיף קטן (ג2):

(ג2) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ג1), לא עלה שווי של נכס כאמור באותו סעיף קטן על הסכום הנקוב בסעיף 7, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס כאמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) ו-(ב) להלן; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא אחר מתום 14 שנים ושלושה חודשים מתחילת ניהול הנכס כאמור תשעה חודשים לפחות לפני המועד להעברת הנכס לקניין המדינה לפי סעיף קטן (ג1)(1), ויבצע אותן במשך תקופה של תשעה חודשים לפחות:

(א) יפרסם הודעה לציבור באתר האינטרנט של משרד המשפטים-האפוטרופוס הכללי על הכוונה להעביר את הנכס לקניין המדינה; הודעה כאמור תפרט גם את סוג הנכס ואת שמו של בעל הזכויות האחרון בנכס;

(ב) יפנה לגופים המפורטים בסיפה של סעיף קטן (ג1)(1)(ב), לשם איתור בעלי הזכויות בנכס;

(2) האפוטרופוס הכללי יפרסם, אחת לחצי שנה, הודעה לציבור בשני עיתונים יומיים נפוצים כמשמעותם בסעיף 1א לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בדבר כוונתו להעביר נכסים כאמור בסעיף קטן זה לקניין המדינה, בהודעה כאמור יצוין כי ניתן לעיין ברשימה של הנכסים המיועדים להעברה לקניין המדינה וברשימה של שמות בעלי הזכויות בנכסים, באתרי האינטרנט של משרד המשפטים ושל משרד האוצר;

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי נכס עוזב המנוהל בידי האפוטרופוס הכללי לפי צו ירושה אשר על פניו היה בין היורשים נעדר.

סעיף קטן (ג2) עניינו בנכס מיטלטליו, שאינו נכס של נספה השואה, וששווי עד 100,000 ₪. ביחס לנכס כאמור מוצע כי האפוטרופוס יוכל להעבירו לקניין המדינה, ללא אישורו של בית המשפט, אם ביצע את הפעולות הנדרשות בסעיף, לאורך תקופה של תשעה חודשים לפחות. עוד מוצע תיקון טכני מבהיר ולפיו הפרסום יהיה באתר האפוטרופוס הכללי עצמו ולא באתר משרד המשפטים. גם כאן מוצע להחיל את פעילות הניהול של האפוטרופוס על נכס שלפי צו ירושה היה בין יורשיו נעדר, וכן מוצע להמיר את הסדר הפיצוי המצוין כיום בחוק, בהסדר הפיצוי שבסעיף (ד) המוצע.

לדיון –

בסעיף קטן (ג1) ישנה דרישה לפיה "שוכנע בית המשפט כי לא היה ניתן לאתר את בעלי הזכויות בנכס, על אף שהאפוטרופוס הכללי פעל בשקידה סבירה במילוי חובותיו". בשים לב שבסעיף האמור אין אישור של בית המשפט, האם נדרש להעביר את דרישת שיקול הדעת לאפוטרופוס הכללי?

הוספת סעיף קטן (ג3) והוראת שעה:

"(ג3) נמשך ניהולו של נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה לפי חוק זה ושאינו נכס שסעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומינהל חל עליו, 25 שנים, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס האמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) עד (ד) שבסעיף קטן (ג1)(1), וכן, לשם איתור בעלי זכויות בנכס, יפנה גם לרשות מקרקעי ישראל ולאגף רישום והסדר מקרקעין במשרד המשפטים; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות שנה וחצי לפחות לפני המועד להעברת הנכס לקניין המדינה לפי סעיף קטן זה ויבצע אותן במשך תקופה של שנה וחצי לפחות; על העברת נכס לקניין המדינה לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף קטן (ג1)(2)."

26. הוראת שעה

(א) בתקופה שעד תום שבע שנים מיום התחילה (בסעיף זה – תקופת הוראת השעה) יקראו את סעיף 15(ג3) לחוק האפוטרופוס הכללי כנוסחו בסעיף 25(2)(ה) לחוק זה כך שבמקום "25 שנים" יבוא "15 שנים".
(ב) שר המשפטים רשאי, בצו, להאריך את תקופת הוראת השעה בתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים במצטבר.

סעיף קטן (ג3) המוצע קובע חובת העברה של נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה ושאינו נכס שסעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומינהל חל עליו, על ידי האפוטרופוס הכללי לקניין המדינה, אם מוצו לגבי בעל הנכס פעולות האיתור ולא אותרו בעלי זכויות וזאת להבדיל מהאפשרות הקיימת המקנה שיקול דעת לאפוטרופוס הכללי לפנות לבית המשפט ולשכנע אותו שבנסיבות תיק פרטני אין הצדקה בהמשך ניהול הנכס.

ההעברה כאמור תהיה לאחר ביצוע ארבע פעולות האיתור לפי סעיף קטן (ג1)(1): פרסום הודעה, באתר האינטרנט על כוונת ההעברה; ייזום הליך של חקירה ובדיקה ופעולה בשקידה סבירה שבמסגרתו גם פניה לרשות מקרקעי ישראל ולאגף רישום והסדר מקרקעין במשרד המשפטים; פעולות נוספות שקבע שר המשפטים אם קבע (וכאמור, לא נקבעו פעולות כאמור); והגשת דו"ח לבית המשפט.

על פי המוצע, בנוסף לאמור תחול הוראת סעיף (ג1)(2), כלומר כי בית המשפט שוכנע כי לא היה ניתן לאתר את בעלי הזכויות בנכס, על אף שהאפוטרופוס הכללי פעל בשקידה סבירה במילוי חובותיו, כי בית המשפט יאשר את הדין וחשבון שהגיש האפוטרופוס הכללי כאמור בפסקה (1)(ד); וכן כי בית המשפט רשאי להורות לאפוטרופוס הכללי כל הוראה שימצא לנכון לגבי הנכס, לרבות על עשיית פעולות נוספות לאיתור בעלי הזכויות בנכס, בטרם יאשר את הדין וחשבון שהגיש האפוטרופוס הכללי כאמור.

יוער כי הוראת סעיף קטן (ג3) נקבעה כהוראת שעה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 והוארכה עד לפקיעתה ביולי 2020. כן יצוין כי על פי דברי ההסבר להצעה, בתקופת תוקפה של הוראת השעה האמורה, נרשמה עליה משמעותית בהיקף הנכסים שהושבו לבעליהם, וכן כי הושבו כ-78% מנכסי המקרקעין שלגביהם הושלמו פעולות האיתור. נוכח הצלחתה של הוראת השעה, מוצע לחוקק מחדש את הסעיף, הפעם כהוראת קבע, כך שיחייב העברה של המקרקעין בהתאם להוראות.

הוראת השעה המוצעת מציעה כי לתקופה של שבע השנים הבאות ייקראו את ההוראה האמורה כך שבמקום 25 שנים, תהיה חובת ההעברה האמורה כבר לאחר 15 שנה.

לדין:

- נכס שסעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומינהל חל עליו הוא :

"5. (א) מקרקעין הנמצאים בשטח תחולתו של צו החלת המשפט, וערב היום שבו עבר השטח להחזקת צבא - הגנה לישראל הם היו מוקנים לאדם אשר שלטונות המדינה שהשטח היה תפוס בידיה למעשה מינו אותו לממונה על רכוש האויב או לבעל תפקיד או תואר דומה, או היו מוקנים לרשות מרשויותיה של אותה מדינה או לגוף שבשליטתה אשר אותו אדם העבירם להם או שהיו אותה שעה בהחזקתם או בניהולם של אדם, גוף או רשות כאמור - מוקנים מיום תחילתו של הצו לאפוטרופוס הכללי שיעשה בהם כאמור להלן בסעיף זה.

- האם די בפעולות המצוינות בסעיף כדי להבטיח איתור מספק?

- האם יש לאפוטרופוס ניסיון בתקופות של סיום איתור של נכסי מקרקעין לאחר 15 שנה? האם לא ניתן לצמצם את הוראת השעה לתקופה קצרה מ-7 שנים?

- יוער כי האפוטרופוס הכללי מדווח באופן שנתי לוועדת הכלכלה בכנסת על הליכי האיתור וההשבה לפי סעיף 15. עם זאת, יש לבחון אם יש צורך בחידוד הסעיף, כדי לבחון את יעילות הוראת השעה בפרט בשים לב לחשש לפגיעה בקניין? מהם אחוזי המימוש המצופים?
- האם יש באתר האפוטרופוס הכללי רשימה של כלל הנכסים שהועברו לקניין המדינה, כדי שתאפשר על מי שהוא בעליו של נכס שהועבר לקניין המדינה, לאתר את הנכס?

הוספת סעיף קטן (ג3):

"(ג3) האפוטרופוס הכללי יפרסם, אחת לחצי שנה, הודעה לציבור בשני עיתונים יומיים בעלי תפוצה ארצית, בדבר כוונתו להעביר נכסים לקניין המדינה לפי סעיף זה, ורשאי הוא לפרסם לציבור הודעה כאמור גם בדרכים אחרות, בהתאם לצורך ולפי שיקול דעתו; בהודעה כאמור יצוין כי ניתן לעיין ברשימה של הנכסים המיועדים להעברה לקניין המדינה וברשימה של שמות בעלי הזכויות בנכסים, באתר האינטרנט של האפוטרופוס הכללי."

מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג3) המוצע, הוראה שתחליף את החובה לפרסומים ספציפיים של נכסים שיש כוונה להעבירם לקניין המדינה, כפי שתואר לעיל, וזאת בהוראה כללית על כוונה להעברת נכסים לקניין המדינה, שתפורסם אחת לחצי שנה בשני עיתונים נפוצים, כאמור.

לדיון:

- האם פרסום בעיתון אחת לחצי שנה של כוונה כללית להעברת נכסים, מחליף מהותית את הפרסומים הספציפיים שנדרשו לפי סעיף קטן (ג1)?
- ככל שיש כוונה לפרסם רק הוראה כללית בדבר כוונה להעביר נכסים, האם יש מקום להרחיב את התפוצה ואת הדחיפות של הפרסומים?

החלפת סעיף קטן (ד):

____ (ד) העברת נכס לפי סעיפים קטנים (ג) או (ג1) אין בה כדי למנוע ממעוניין לתבוע מהמדינה את הנכס או את שוויו כפי שהיה ביום העברתו למדינה, בתוספת ריבית שקלית, והמדינה תתן לו את הנכס, אם הוא עדיין בידה, או את שוויו לפי בחירתו, על תוספת הריבית יחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין ריבית זו, בשינויים המחוייבים.

"(ד) הועבר נכס לקניין המדינה לפי סעיפים קטנים (ב1) עד (ג3), זכאי בעל הזכויות בנכס לקבל מהמדינה –

(1) אם הנכס בידי המדינה – את אחד מאלה, לפי בחירתו:

(א) את הנכס, בקיזוז הוצאות המדינה;

(ב) את שוויו של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה, בתוספת ריבית שקלית, ובקיזוז הוצאות המדינה;

(2) אם הנכס היה נכס מקרקעין ואינו בידי המדינה – את אחד מאלה, לפי בחירתו:

(א) את שוויו של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה בתוספת ריבית שקלית, ובקיזוז הוצאות המדינה;

(ב) את התמורה שהתקבלה מהעברת הזכויות בנכס **לגורם שלישי** בקיזוז הוצאות המדינה, ואם השביחה המדינה את הנכס לפני מכירתו – בקיזוז הוצאות שהוציאה בקשר להשבת הנכס, והכול בתוספת ריבית שקלית;

- (3) אם הנכס לא היה נכס מקרקעין, ואינו בידי המדינה – את שווי של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה בתוספת ריבית שקלית;
- (4) בסעיף קטן זה, "הוצאות המדינה" – הוצאות שהוציאה המדינה לגבי נכס שהועבר לקניינה, כמפורט להלן:
- (א) הוצאות הניהול כהגדרתן בסעיף 12, ששולמו לאפוטרופוס הכללי בעת העברת הנכס לקניין המדינה;
- (ב) הוצאות שהוציאה המדינה לניהול הנכס, מיום שהועבר לקניינה, לרבות תשלומי החובה החלים על הנכס על פי כל דין;
- (5) על תוספת ריבית שקלית כאמור בסעיף קטן זה יחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, בשינויים המחויבים."

כיום קובע החוק, כי בעליו של נכס שהועבר לקניין המדינה רשאי לקבל את הנכס אם הוא עדיין בידי המדינה או את שווי כפי שהיה ביום העברתו למדינה, בתוספת ריבית שקלית. מוצע להרחיב את האפשרויות ביחס לנכס שעבר לרשות המדינה ונמכר:

ביחס לנכס מקרקעין שבידי המדינה – מוצע לקבוע כי בעליו יכול לבחור בנכס בעין או בשווי הנכס ביום העברתו לקניין המדינה בתוספת ריבית – והכל בקיזוז הוצאות המדינה לאחר העברתו אליה.

ביחס לנכס מקרקעין שאינו בידי המדינה – מוצע לקבוע כי ככל שמדובר בנכס מקרקעין יוכל בעליו לבחור בין שווי הנכס ביום העברתו לקניין המדינה או בתמורה שהתקבלה מהעברת הזכויות בנכס, ואם הנכס הושבח – בקיזוז ההוצאות שהוציאה המדינה בקשר להשבחתו – וכן בקיזוז הוצאות המדינה, לאחר העברתו לקניינה, ובתוספת ריבית שקלית.

ביחס לנכס מטלטלין שאינו בידי המדינה – מוצע לקבוע כי בעליו יוכל לקבל את שווי הנכס ביום העברתו לקניין המדינה, בתוספת ריבית שקלית ובקיזוז הוצאות המדינה.

יוער כי במסגרת בחינת ההוצאות לקיזוז יש להבחין בין הוצאות שהוצאו עד להעברת הנכס לקניין המדינה (המגולמות כבר בשווי ההעברה, לאחר תשלומן לאפוטרופוס) ובהוצאות שהוצאו לאחר העברת הנכס.

לדיון:

- במקרה של נכס שברשות המדינה האם הוצאות המדינה הן לאחר קיזוז רווחי המדינה ככל שהיו כאלו? אם לא – האם נכון לאפשר את קיזוז הוצאות המדינה, מבלי לאפשר לבעליו של הנכס לקבל את הרווחים שנצברו, כגון על השכרת הרכוש (בנוסף לריבית)?
- כיצד מפורשות הוצאות השבחה? האם ייתכן שחלק מההשבחה של המדינה אינו בכובעה כ"בעלים" אלא כמדינה? האם מתבצעת הפרדה?

הוספת סעיף 27 –

הוראת מעבר לנכסים שנמצאים בידי האפוטרופוס פרק זמן ממושך מתקופת הניהול המוצעת:

27. הוראת מעבר

על אף האמור בסעיפים קטנים (ג), (ד), (ה), (ו) או (ז) של סעיף 15 לחוק האפוטרופוס הכללי כנוסחם בסעיף 25(2)(ג) עד (ה) לפרק זה, ניהל האפוטרופוס הכללי נכס ערב יום התחילה, במשך תקופה העולה על התקופה המפורטת באותם סעיפים קטנים, וטרם התחיל בביצוע הפעולות המנויות בסעיפים הקטנים האמורים הנדרשות לשם העברת הנכס לקניין המדינה, יתחיל בביצוע אותן פעולות במועדים כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין סעיף קטן 15(ג1) כנוסחו בסעיף 25(2)(ג) לחוק זה – בתוך שנה וחצי מיום התחילה;

(2) לעניין סעיף קטן 15(ג2) כנוסחו בסעיף 25(2)(ד) לחוק זה – בתוך שנה מיום התחילה;

(3) לעניין סעיף קטן 15(ג3) כנוסחו בסעיף קטן 25(2)(ה) לחוק זה – בתוך שנתיים מיום התחילה.

כדי לאפשר לאפוטרופוס הכללי להיערך להעביר לקניין המדינה נכסים שבניהולו תקופה ארוכה יותר מהתקופות המוצעות, מוצע לקבוע כי האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע פעולות האיתור שאותן הוא מחויב לבצע בטרם העברת נכס לקניין המדינה, בתוך התקופות האלה:

- שנה וחצי לפחות לפני המועד להעברת נכס מיטלטלין לקניין המדינה בהתאם לסעיף קטן (ג1), המאפשר העברה לאחר תקופה של 10 שנים;
- שנה לפחות לפני המועד להעברת נכס מיטלטלין בשווי של עד 100,000 ₪ לקניין המדינה בהתאם לסעיף קטן (ג2), לאחר תקופה של 10 שנים;
- שנתיים לפחות לפני המועד להעברת חובה של נכס מיטלטלין לקניין המדינה, בהתאם לסעיף קטן (ג3), לאחר תקופה של 25 שנים (ובהוראת שעה לשבע שנים – לאחר תקופה של 15 שנה).

נוסח משולב של ההוראות הנוגעות להצעת החוק בחוק האפוטרופוס הכללי:

"הגדרות"

1. בחוק זה –

"נכס עזוב" – נכס שנתקיימו בו אלה:

- (1) לא נמצא מי שרשאי ומסוגל לנהוג בו מנהג בעלים או לנהלו, או שבעלו אינו ידוע;
  - (2) הנכס נמצא בארץ, ובנכס של אזרח ישראלי, של תושב ישראל, או של תאגיד הרשום בישראל או שהוקם בה – גם נכס שנמצא בחוץ לארץ;
- "מעונין" בנכס עזוב – מי שיש לו זכות באותו נכס או זיקה קיימת או צפויה בו, לרבות נושה של אדם כזה;

"בית משפט" – בית משפט מחוזי;

"צו ניהול" – צו לפי סעיף 6(א).

מינוי וסמכויות

2. (א) שר המשפטים ימנה אפוטרופוס כללי, ורשאי הוא למנות משנה וסגן או סגנים לאפוטרופוס הכללי ולקבוע את סמכויותיהם.

(ב) האפוטרופוס הכללי מופקד על ניהולם של נכסים עזובים לפי הוראות חוק זה; כן מוסמך הוא לבצע כל תפקיד אחר שקיבל על עצמו או שהוטל עליו על פי דין או החלטת הממשלה.

...

צו ניהול וצו זמני

6. (א) לפי בקשה של האפוטרופוס הכללי, של מעונין או של היועץ המשפטי לממשלה, רשאי בית המשפט לצוות על האפוטרופוס הכללי לנהל נכס עזוב מסויים או את הנכסים העזובים של פלוני או של עזבונו.

(ב) לא תקובל בקשתו של מעונין על פי סעיף קטן (א) אלא אם הוכח שהודיע לאפוטרופוס הכללי בכתב לפחות 30 יום קודם לכן על כוונתו להגישה.

(ג) היה לאפוטרופוס הכללי יסוד להניח כי נכס מסויים הוא נכס עזוב, רשאי בית המשפט, על פי בקשת

האפוטרופוס הכללי, לצוות על נקיטת אמצעים לשמירת הנכס או הזכויות בו, לרבות עיכוב זמני של פעולות בנכס, ניהולו הזמני בידי האפוטרופוס הכללי ומכירת נכס פסיד, ככל שייראה לבית המשפט.

ניהול ללא צו ניהול

7. (א) נכסים עזובים ששוויים אינו עולה על 100,000-60,040 שקלים חדשים או על סכום אחר שקבע שר המשפטים בצו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי האפוטרופוס הכללי לנהלם גם ללא צו ניהול.

(ב) הסכום כאמור בסעיף קטן (א) יתעדכן ב-1 בינואר בכל שנה, בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן הידוע ביום האמור לעומת המדד האמור שהיה ידוע ב-1 בינואר בשנה שקדמה לו, ויעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים; האפוטרופוס הכללי יפרסם ברשומות הודעה על הסכום המעודכן.

...

דרך ניהול

9. (א) האפוטרופוס הכללי חייב לכנס את הנכסים שבניהולו, לנהלם ולעשות בהם מה שעשוי, לדעתו, להועיל למעוניינים בהם, ובין השאר, אחת לחמש שנים מיום תחילת ניהולו של נכס כאמור, ייזום הליך של חקירה ובדיקה לאיתור בעלי הזכויות בנכס, במטרה להשיב את הנכס לבעלי הזכויות בו, ובמסגרתו יבצע את הפעולות האלה:

(1) יפרסם הודעה לציבור באתר האינטרנט של משרד המשפטים שתכלול את סוג הנכס ואת שמו של בעל הזכויות האחרון בנכס;

(2) יפנה לרשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול במשרד הפנים ולרשם לענייני ירושה לשם בירור מידע שיכול לסייע באיתורם של בעלי הזכויות בנכס.

(ב) מנהל האפוטרופוס הכללי את נכסי עזובו של פלוני, רשאי הוא לסלק מתוכם, לפי שיקול דעתו, את ההוצאות הכרוכות בהלוויתו בקבורתו, בהצבת מצבה על קברו וכן באזכרתו לפי הנהוג בנסיבות הענין.

(ג) פעולות אלה טעונות אישור מראש של בית המשפט:

(1) פעולה שתקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;

(2) מכירת נכס ששווי המוערך עולה על 88,000 שקלים חדשים או על סכום אחר שקבע שר המשפטים בתקנות באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; הוראות סעיף 7(ב) יחולו לענין עדכון הסכום כאמור בפסקה זו.

השקעת כספים

10. (א) לענין סעיף זה ימנה שר המשפטים ועדת השקעות בהרכב זה:

(1) בא כוח שר המשפטים – יושב ראש;

(2) בא כוח שר האוצר;

(3) בא כוח נגיד בנק ישראל.

(ב) ועדת ההשקעות תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה, במידה שלא נקבעו בתקנות.

(ג) היו בין הנכסים שבניהול האפוטרופוס הכללי כספים, בין מלכתחילה ובין עקב מימוש של נכסים אחרים, והכספים אינם דרושים לצרכי הניהול השוטפים, חייב האפוטרופוס הכללי להחזיקם או להשקיעם, כדרוש לשם שמירת הקרן והבטחת פירות, בדרך של הפקדתם בפקדון נושא תשואה שינוהל במשרד האוצר בהתאם למנגנון השקעה שקבע שר המשפטים בתקנות לפי הוראות סעיף 23(א)(3) או באחת הדרכים שקבעה ועדת ההשקעות לפי אותן תקנות, והכול על פי קווים מנחים ושיקולים לבחירת הדרך להשקעת הכספים שנקבעו בתקנות אלה, או בדרך שהורה בית המשפט.

(ד) כספים כאמור שבאו מנכסים שונים רשאי האפוטרופוס הכללי להשקיע במשותף, בלי לייחס את

ההשקעה לנכסים מסויימים, באחת הדרכים שקבעה ועדת ההשקעות.

(ה) רווחים מהשקעה משותפת, בניכוי הוצאותיה, ייזקפו לזכותו של כל נכס שממנו באו הכספים, והפסדי ההשקעה ייזקפו לחובת הנכס, הכל כשיעור שיתופו בהשקעה, לפי סכום ולפי זמן.
(ו) האפוטרופוס הכללי ימציא לועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, לא יאוחר משה חדשים לאחר תום שנת הכספים, דין וחשבון כספי על פעולות ההשקעה המשותפת בשנת הכספים שחלפה.

...

הוצאות הניהול

12. (א) הוצאות ניהולו של נכס, לרבות תשלומי החובה החלים עליו על פי כל דין ושכר האפוטרופוס הכללי (להלן בסעיף זה – הוצאות הניהול), יחולו על הנכס, אם לא הורה בית המשפט שיחולו, כולן או מקצתן, על נכס אחר או על אדם פלוני.

(ב) האפוטרופוס הכללי רשאי לקזז את הוצאות הניהול שהוציא בקשר עם נכס מסויים כנגד הכנסות שקיבל מנכס אחר של אותו בעל המנוהל בידו.

(ג) האפוטרופוס הכללי יגבה את הוצאות הניהול מתוך הנכסים; ההוצאות יהיו שעבוד ראשון על הנכסים.

...

סיום הניהול

15. (א) האפוטרופוס הכללי ינהל נכס עד שיתייצב אדם ויוכיח להנחת דעתו שהוא רשאי לקבלו, או שהוברר לאפוטרופוס הכללי שהנכס חדל להיות נכס עזוב או ~~שהתקיימו הוראות סעיף קטן (1ג) שהתקיימו הוראות סעיפים קטנים (1ב), (ג), (1ג), (2ג) או (3ג).~~

(ב) הגיע ניהולו של נכס לפי צו ניהול לסימומו, או שנתברר שלא היה מקום לתת עליו צו ניהול, יתן האפוטרופוס הכללי לבית המשפט דין וחשבון וימסור לו את החשבונות המתייחסים לאותו נכס, כשהם מבוקרים כפי שנקבע בתקנות; אחריותו של האפוטרופוס הכללי לגבי הנכס תסתיים ביום שבו בית המשפט אישר את הדין וחשבון, ואם הנכס נמסר בדרך שנקבעה בתקנות – ביום המסירה כפי שאישרו בית המשפט מראש או למפרע, לפי המוקדם.

(1ב) איתר האפוטרופוס הכללי את בעלי הזכויות בנכס שבניהולו או שהוכיח אדם להנחת דעתו של האפוטרופוס הכללי כי הוא רשאי לקבל נכס שבניהולו, והאפוטרופוס הכללי הודיע לבעלי הזכויות שאיתר או לאדם כאמור, לפי העניין, על זכותם לקבל את הנכס, אך הם נמנעו מלנקוט אמצעים לקבלתו לידיהם במשך שלוש שנים מיום מתן הודעה כאמור, ושוכנע בית המשפט, לפי דוח מאת האפוטרופוס הכללי, שאין הצדקה להמשיך בניהול, רשאי בית המשפט לצוות שהאפוטרופוס הכללי יעביר את הנכס לקניין המדינה, ולתת לו תעודת שחרור.

(ג) נמשך ניהולו של נכס שהוא נכס של נספה השואה או נכס מקרקעין לפי חוק זה חמש-עשרה שנה ושוכנע בית המשפט, לפי דו"ח מאת האפוטרופוס הכללי, שאין הצדקה להמשיך בניהול, רשאי בית המשפט לצוות שהאפוטרופוס הכללי יעביר את הנכס לקניין המדינה, ולתת לו תעודת שחרור.

(1ג) (1) נמשך ניהולו של נכס שאינו נכס של נספה השואה ~~או שאינו~~ נכס מקרקעין, לפי חוק זה, ~~15-עשר~~ שנים, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס כאמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) עד (ד) להלן; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות ~~לא יאוחר מתום 14 שנים מתחילת ניהול הנכס כאמור שנה אחת לפחות לפני המועד להעברת הנכס לקניין המדינה לפי פסקה זו~~, ויבצע אותן במשך תקופה של שנה לפחות:

(א) יפרסם הודעה לציבור ~~בשני עיתונים יומיים נפוצים כמשמעותם בסעיף 1א לחוק התכנון~~

~~והבניה, התשכ"ה-1965, ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים האפוטרופוס הכללי, על הכוונה~~

להעביר את הנכס לקנין המדינה; בהודעה לציבור יוזמנו בעלי הזכויות בנכס להגיש בקשות בקשר אליו, בתוך תקופה שיקבע; ההודעה תכלול גם את סוג הנכס ואת שמו של בעל הזכויות האחרון בנכס; שר המשפטים רשאי לקבוע פרטים נוספים שייכללו בהודעה וכן את דרכי פרסומה;

(ב) ייזום הליך של חקירה ובדיקה וכן יפעל בשקידה סבירה לאיתור בעלי הזכויות בנכס, במטרה להשיב את הנכס לבעלי הזכויות בו; במסגרת החקירה והבדיקה, יפנה האפוטרופוס הכללי לגופים במדינה אשר עשוי להיות להם מידע שיכול לסייע באיתורם של בעלי הזכויות בנכס, לרבות למינהל האוכלוסין במשרד הפנים, לרשם לענייני ירושה, לרשויות המס, ולמוסד לביטוח לאומי;

(ג) יעשה פעולות נוספות שקבע שר המשפטים;

(ד) יגיש לבית המשפט דין וחשבון על פעולותיו לפי פסקה זו;

(2) שוכנע בית המשפט כי לא היה ניתן לאתר את בעלי הזכויות בנכס, על אף שהאפוטרופוס הכללי פעל בשקידה סבירה במילוי חובותיו, יאשר בית המשפט את הדין וחשבון שהגיש האפוטרופוס הכללי כאמור בפסקה (1)(ד); בית המשפט רשאי להורות לאפוטרופוס הכללי כל הוראה שימצא לנכון לגבי הנכס, לרבות על עשיית פעולות נוספות לאיתור בעלי הזכויות בנכס, בטרם יאשר את הדין וחשבון שהגיש האפוטרופוס הכללי כאמור, על אף שהנכס הועבר לקנין המדינה, אותרו בעלי הזכויות בנכס, יורה בית המשפט על החזרת הנכס מקנין המדינה או על החזרת שווי כפי שהיה ביום העברתו לקנין המדינה, והכל בתוספת ריבית שקלית, והמדינה תיתן להם את הנכס אם הוא עדיין בידיה, או את שווי כאמור, לפי בחירתם, ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין ריבית זו, בשינויים המחויבים;

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי נכס עזוב המנוהל בידי האפוטרופוס הכללי לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר.

(2ג) (1) על אף האמור בסעיף קטן (1ג), לא עלה שווי של נכס כאמור באותו סעיף קטן על הסכום הנקוב בסעיף 7, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקנין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס כאמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) ו-(ב) להלן; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום 14 שנים ושלשה חודשים מתחילת ניהול הנכס כאמור תשעה חודשים לפחות לפני המועד להעברת הנכס לקנין המדינה לפי סעיף קטן (1ג), ויבצע אותן במשך תקופה של תשעה חודשים לפחות:

(א) יפרסם הודעה לציבור באתר האינטרנט של משרד המשפטים האפוטרופוס הכללי על הכוונה להעביר את הנכס לקנין המדינה; הודעה כאמור תפרט גם את סוג הנכס ואת שמו של בעל הזכויות האחרון בנכס;

(ב) יפנה לגופים המפורטים בסיפה של סעיף קטן (1ג)(1)(ב), לשם איתור בעלי הזכויות בנכס;

(2) האפוטרופוס הכללי יפרסם, אחת לחצי שנה, הודעה לציבור בשני עיתונים יומיים נפוצים כמשמעותם בסעיף 1 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בדבר כוונתו להעביר נכסים כאמור בסעיף קטן זה לקנין המדינה, בהודעה כאמור יצוין כי ניתן לעיין ברשימה של הנכסים המיועדים להעברה לקנין המדינה וברשימה של שמות בעלי הזכויות בנכסים, באתרי האינטרנט של משרד המשפטים ושל משרד האוצר;

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי נכס עזוב המנוהל בידי האפוטרופוס הכללי לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר.

(3ג) נמשך ניהולו של נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה לפי חוק זה ושאינו נכס שסעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומינהל חל עליו, 25 שנים, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקנין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס האמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) עד (ד) שבסעיף קטן (1ג)(1), וכן, לשם איתור בעלי זכויות בנכס, יפנה גם לרשות מקרקעי ישראל ולאגף רישום והסדר מקרקעין במשרד המשפטים; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות שנה וחצי לפחות לפני המועד להעברת הנכס לקנין

המדינה לפי סעיף קטן זה ויבצע אותן במשך תקופה של שנה וחצי לפחות; על העברת נכס לקניין המדינה לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף קטן (1ג)(2).

(ג3) האפוטרופוס הכללי יפרסם, אחת לחצי שנה, הודעה לציבור בשני עיתונים יומיים בעלי תפוצה ארצית, בדבר כוונתו להעביר נכסים לקניין המדינה לפי סעיף זה, ורשאי הוא לפרסם לציבור הודעה כאמור גם בדרכים אחרות, בהתאם לצורך ולפי שיקול דעתו; בהודעה כאמור יצוין כי ניתן לעיין ברשימה של הנכסים המיועדים להעברה לקניין המדינה וברשימה של שמות בעלי הזכויות בנכסים, באתר האינטרנט של האפוטרופוס הכללי.

(3) (פקע).

(4) (פקע).

(ד) העברת נכס לפי סעיפים קטנים (ג) או (1ג) אין בה כדי למנוע ממעוניין לתבוע מהמדינה את הנכס או את שווי כפי שהיה ביום העברתו למדינה, בתוספת ריבית שקלית, והמדינה תתן לו את הנכס, אם הוא עדיין בידה, או את שווי לפי בחירתו, על תוספת הריבית יחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה לעניין ריבית זו, בשינויים המחויבים.

(ד) הועבר נכס לקניין המדינה לפי סעיפים קטנים (ב) עד (3), זכאי בעל הזכויות בנכס לקבל מהמדינה –

(1) אם הנכס בידי המדינה – את אחד מאלה, לפי בחירתו:

(א) את הנכס, בקיזוז הוצאות המדינה;

(ב) את שווי של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה, בתוספת ריבית שקלית, ובקיזוז הוצאות המדינה;

(2) אם הנכס היה נכס מקרקעין ואינו בידי המדינה – את אחד מאלה, לפי בחירתו:

(א) את שווי של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה בתוספת ריבית שקלית, ובקיזוז הוצאות המדינה;

(ב) את התמורה שהתקבלה מהעברת הזכויות בנכס בקיזוז הוצאות המדינה, ואם השביחה המדינה את הנכס לפני מכירתו – בקיזוז ההוצאות שהוציאה בקשר להשבת הנכס, והכול בתוספת ריבית שקלית;

(3) אם הנכס לא היה נכס מקרקעין, ואינו בידי המדינה – את שווי של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה בתוספת ריבית שקלית, ובקיזוז הוצאות המדינה;

(4) בסעיף קטן זה, "הוצאות המדינה" – הוצאות שהוציאה המדינה לגבי נכס שהועבר לקניינה, כמפורט להלן:

(א) הוצאות הניהול כהגדרתן בסעיף 12, ששולמו לאפוטרופוס הכללי בעת העברת הנכס לקניין המדינה;

(ב) הוצאות שהוציאה המדינה לניהול הנכס, מיום שהועבר לקניינה, לרבות תשלומי החובה החלים על הנכס על פי כל דין;

(5) על תוספת ריבית שקלית כאמור בסעיף קטן זה יחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, בשינויים המחויבים."

(1ד) שר המשפטים ידווח לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, על יישום הוראותיו של סעיף זה על ידי האפוטרופוס הכללי.
(ה) בסעיף זה –
"חוק הסדרי משפט ומינהל" – חוק הסדרי משפט ומינהל [נוסח משולב], התש"ל-1970 ;
"חוק פסיקת ריבית והצמדה" – חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 ;
"נכס של נספה שואה" – כהגדרתו בחוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו-2006 ;
"ריבית שקלית" – כהגדרתה בחוק פסיקת ריבית והצמדה.

הוראת שעה 26. (א) בתקופה שעד תום שבע שנים מיום התחילה (בסעיף זה – תקופת הוראת השעה) יקראו את סעיף 15(ג) לחוק האפוטרופוס הכללי כנוסחו בסעיף 25(2)(ה) לחוק זה כך שבמקום "25 שנים" יבוא "15 שנים".

(ב) שר המשפטים רשאי, בצו, להאריך את תקופת הוראת השעה בתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים במצטבר.

הוראת מעבר 27. על אף האמור בסעיפים קטנים (ג), (2ג) או (3ג) של סעיף 15 לחוק האפוטרופוס הכללי כנוסחם בסעיף 25(2)(ג) עד (ה) לפרק זה, ניהל האפוטרופוס הכללי נכס ערב יום התחילה, במשך תקופה העולה על התקופה המפורטת באותם סעיפים קטנים, וטרם התחיל בביצוע הפעולות המנויות בסעיפים הקטנים האמורים הנדרשות לשם העברת הנכס לקניין המדינה, יתחיל בביצוע אותן פעולות במועדים כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין סעיף קטן 15(ג) כנוסחו בסעיף 25(2)(ג) לחוק זה – בתוך שנה וחצי מיום התחילה;

(2) לעניין סעיף קטן 15(2ג) כנוסחו בסעיף 25(2)(ד) לחוק זה – בתוך שנה מיום התחילה;

(3) לעניין סעיף קטן 15(3ג) כנוסחו בסעיף קטן 25(2)(ה) לחוק זה – בתוך שנתיים מיום התחילה."